

L'estudiant Ariadna Tomàs recorda set ampostines preses durant el franquisme

El treball ha estat guardonat amb el Premi de Recerca de Batxillerat Ciutat d'Amposta

Amposta Roser Regolf

Palmira Lafont Rebull, Trinitat Rebull Pastor, Teresa Salvadó García, Cinta Montanyés Montserrat, Francesca Mor Ferreres, Teresa Caballé Verge i Rosa Sebastià Fabra. Són les set ampostines que van ser empresonades durant la dictadura franquista, la història de les quals es recupera ara a través de l'estudiant de batxillerat de l'Institut Ramon Berenguer IV, Ariadna Tomàs Iborra. Tomàs ha investigat la vida d'estes dones en *La lluita silenciada: el cas de set ampostines entre les reixes franquistes*, un treball que ha estat mereixedor del Premi de Recerca de Batxillerat Ciutat d'Amposta.

"La lluita silenciada: el cas de set ampostines entre les reixes franquistes" explica la repressió sobre la població republicana i, més concretament, els tipus de sistemes concentracionaris que es van establir durant la dictadura franquista, amb els quals es va castigar les persones oposades al règim sotmetent-les a unes duríssimes condicions de vida. **"Tot va començar amb Portes de la memòria, un projecte de l'Institut Ramon Berenguer IV on vam investigar els deportats i deportades ampostins als camps de treball forçat i extermini durant la Segona Guerra Mundial. Amb la investigació se'm va despertar l'in-**

terès per la temàtica, però sabia que volia centrar el treball en les dones, així que amb l'ajuda de la meua tutora Carme Magí vam enfocar-ho cap a les ampostines detingudes durant el franquisme", explicava l'autora del treball, Ariadna Tomàs.

El punt de partida, segons explica l'estudiant, va ser un llibre del tortosí Subirats Piñana que va trobar fent recerca per Internet. **"Subirats Piñana se centrava sobretot en la presó de les Oblates de Tarragona, on vam comprovar que van estar les set ampostines detingudes, així que saber més sobre el tema em va despertar molta curiositat i vaig voler estirar el fil"**, detallava Tomàs. El document en línia, però, no estava complet, raó per la qual l'estudiant va buscar l'original a la Biblioteca Comarcal Sebastià Juan Arbó, on va trobar l'exemplar guardat només per a consulta. En este punt, Ariadna ja comptava amb una base sòlida, però per a assegurar-se tots els detalls va consultar diverses vegades l'Arxiu Comarcal d'Amposta, on va trobar arxius de la Falange i documentació de les preses; així com l'Arxiu Històric de Tarragona, on es trobaven els expedients penitenciaris.

Durant el franquisme, en el territori català hi havia múltiples presons femenines, però les ampostines van ser dirigides a la presó de les Oblates de Tarragona. Els motius van ser múlti-

A l'esquerra Ariadna Tomàs, guanyadora del Premi Recerca de Batxillerat Ciutat d'Amposta. I a la dreta, Montse Ferrando, accessit.

ples, encara que tots de caràcter ideològic i de gènere. Tomàs ho desgrana en el seu treball, així com estudia el procés penitenciar, que inclou el consell de guerra realitzat i la pena imposada, l'alliberació.

MÉS MEMÒRIA Una altra de les estudiant que ha centrat el seu treball en la memòria històrica i ha estat premiada per a fer-ho és Montse Ferrando Sancho, que s'ha emportat l'accessit al premi amb una recerca sobre la memòria històrica d'un ampostí exiliat a França i empresonat a un camp de treball forçat nazi. Influenciada també pel projecte *Portes de la memòria*, Ferrando va decidir engegar *Exili familiar i treball forçat per a l'Alemanya nazi. Memòria d'A-*

gustí Maigí Ferré, amb l'ajuda de la seua mare i l'àvia, per a recuperar la història de vida del seu besavi Agustí Maigí Ferré.

"La investigació de la vida del meu besavi es va basar a refer el camí del seu exili, passant per cada lloc on es va refugiar la família. Primer vaig fer un recull d'informació de la memòria viva de la família, la meua àvia i la tieta, filla i neboda de Maigí. Després també em vaig posar en contacte amb diferents arxius i vaig enviar cartes a experts que havien investigat sobre el tema dels camps alemanys a França durant la Segona Guerra Mundial", reblava Ferrando. Durant la investigació, Montse Ferrando va emprendre dos viatges: un a Tolosa, on viu la seua tieta Marie-

jo, per a recuperar cartes, fotografies i documents d'aquella època; i més tard a París, per a accedir a uns documents protegits per la Llei de protecció de dades, els quals van ser essencials per a concloure el treball.

Maigí i Ferré es va exiliar a França amb la seua mare i germanes per a fugir de la repressió per la derrota en la Guerra Civil. El treball explica com, després d'establir-se en un refugi en un poblet de les muntanyes franceses, Maigí va ser requisat pels alemanys i dut a un camp de treball forçat nazi per a treballar per a l'organització TODT, que tenia com a finalitat la construcció de material d'obra militar i fortificacions nazis. Una història que canvia en escapar-se del camp i viatjar fins a Bordeus, on va conèixer un personatge que va esdevenir clau en la seua vida. **"Gràcies a la recerca vam poder lligar caps i esbrinar quins eren els llocs on es refugiaven i per què, així com les persones que va conèixer durant el viatge i d'alguna manera el van ajudar, els familiars dels quals vam conèixer refent el seu camí"** concretava Ferrando, tot afegint que **"el més sorprenent va ser la identificació del personatge Otto Warkne, que el meu besavi va conèixer dins del camp de treball forçat, i que ni ell mateix sabia el paper real que va tenir per als treballadors republicans catalans en els camps nazis"**, sentenciava l'estudiant. Warkne va exercir un doble paper com a reclutador que va ajudar moltes persones internes als camps de treball, explicava Ferrando.

El Premi de Recerca de Batxillerat l'entrega l'Ajuntament d'Amposta i l'Institut d'Estudis Comarcals del Montsià amb la finalitat de reconèixer aquells treballs de recerca sobre aspectes relacionats amb Amposta, la comarca del Montsià i les Terres de l'Ebre. El guardó està dotat amb 400 euros i l'edició del treball en format llibre per a les recerques guanyadores. En esta tretzena edició s'han presentat un total de vuit treballs.